

הוכן עי"י כולל עיון הדף

ת. ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

בכורות דף כג.

לרב חסדא, דאזלינן בתר מבטל נבילה שנתערבה בשחוטה או להיפך, האם בטלות זו בזו?

חתיכת נבילה בב' חתיכות שחוטה	חתיכת שחוטה בב' חתיכות נבילה	
בטילה ¹ - וטהור	אינה בטילה ² - ומטמא	לענין מגע
טמא ³ (כשיש כזית במקום אחד)	טמא	לענין משא

האם בשר נבילה שנתקלקל מטמא טומאות דלהלן?

טומאה חמורה (לרש"י: משא. לתוס': אב ⁴ - לטמא אדם וכלים)	טומאה קלה (לרש"י: מגע. לתוס': ראשון - לטמא אוכלים ומשקים)	
לבר פדא: אינה מטמאת לר' יוחנן: מטמאת ⁵	מטמאת	נפסל מאכילת אדם
אינה מטמאת	אינה מטמאת	נפסל מאכילת כלב
אינה מטמאת - לר' יוחנן: מקרא ⁷ , ולבר פדא: דהיא כעפר בעלמא		הסריחה מעיקרא ⁶

בכורות דף כג:

הלוקח בהמה מניחקה מן הגוי, האם יש לו לחוש שמא אינו ולד שלה, והבא אחריו ספק בכור?

מה הטעם	מה הדין	
שאם לא ילדה אינה תרחם על בן חברתה להניקו	אינו חושש	לרשב"ג דמשנתנו
דשמא מרחמת ומניקה לבן חברתה	חושש שמא לא ילדה	לחכמים בברייתא

¹ והטעם, דהיות שאין שחוטה יכולה להעשות נבילה - לכן היא מבטלת את מיעוט הנבילה שנתערב לתוכה כדין מין בשאינו מינו, דבתר מבטל אזלינן. ונפק"מ לענין אם נגע משהו בתערובת, שאינו נטמא.

² דכיון דאזלינן בתר מבטל, ונבילה המבטלת כאן חשובה ממין השחוטה, היות שאפשר לנבילה להיות כשחוטה לענין טומאה לכי מסרחה שפרחה ממנה טומאתה. ונפק"מ אם נגעה אחת מהחתיכות של התערובות הזו בתרומה, שאין שורפים לתרומה - דהא נגע בה רק ספק טומאה.

³ כיון שעל כרחו הוא נושא גם את הנבילה, ואף שאמרינן שמועיל ביטול - היינו לענין ספק, אבל אין הביטול אומר שאין כאן את האיסור כלל, ולכן במשא שעל כרחך שהרים גם את החתיכה של נבלה - הוא טמא. וה"ה לענין חוזר וניעור.

⁴ וכתבו (בד"ה טומאה קלה), דאין נראה פירש"י כי טומאה נבילה בין מגע בין משא היא טומאה חמורה.

⁵ בר פדא אמר "טומאה חמורה עד לגר, וטומאה קלה עד לכלב". פי', דטומאה חמורה שיהיה הבשר נבילה מטמא כאב הטומאה - דהיינו גם אדם וכלים, זה דוקא כל עוד שהוא ראוי למאכל אדם - דהיינו "עד לגר". אבל טומאה קלה - דהיינו ראשון לטומאה לטמא אדם וכלים, בזה אפי' אם נפסל לאכילת אדם ועדיין ראוי לאכילת כלב מטמא, אבל אם נפסל מאכילת כלב אינו מטמא. ור' יוחנן חולק, וסובר שגם "טומאה חמורה עד לכלב", דהיינו שממשיך לטמא טומאה חמורה אפי' שנפסל ממאכל אדם (לגר), כל עוד שהוא ראוי לכלב.

⁶ פי', ואפי' בכה"ג שעדיין היא ראויה לאכילת כלב. לכו"ע טהורה, דלא ירד לה תורת טומאה. [והמחלוקת היכא שכבר נטמאה, האם יוצא ממנה דין הטומאה רק כשלא תהיה ראויה לכלב או אפי' כשלא תהיה ראויה לגר].

⁷ ד"לא תאכל כל נבילה - לגר" וכו', ילפינן שנבילה שהסריחה מעיקרא (דהיינו שנשתברו אבריה מחיים והתליעה) היא אינה מטמאת אפי' ראויה לכלב. וביארו התוס' (בד"ה ואידך) שמודה ר' יוחנן שלענין איסור אכילה סרוחה מעיקרא לא צריכה קרא.